

Zorg naar gemeenten. Bent u al geïnformeerd?

Digitale cliëntenraadpleging als onderdeel
van de AVI-clëntenmonitor

AVI-clëntenmonitor
November 2014

COLOFON

AVI cliëntenmonitor

De AVI-clientsmonitor maakt deel uit van het programma 'Aandacht voor iedereen' dat in 2012 van start is gegaan. In het programma werken acht cliëntenorganisaties en de Koepel van Wmo-raden samen. Het programma wordt gefinancierd door VWS en berust op twee pijlers: Toerusting van Wmo-raden en regionale en lokale belangenbehartigers bij de decentralisatie van een deel van de AWBZ-zorg naar de Wmo. Signalering en monitoring vanuit cliëntenperspectief. Deze cliëntervaringen worden verzameld via de AVI-clientsmonitor.

Onderdeel van de cliëntenmonitor is de raadpleging Zorg naar gemeenten. De raadpleging is bedoeld voor mensen die in hun dagelijkse leven begeleiding, zorg of ondersteuning nodig hebben zodat zij zelfstandig kunnen leven en hun mantelzorgers. Met de raadpleging willen de negen organisaties horen wat de ervaringen zijn met de decentralisatie van AWBZ-zorg naar gemeenten. Het AVI-programma maakt dat deze ervaringen worden gebruikt in de lokale praktijk. Het programma 'Aandacht voor iedereen' wordt gefinancierd door het ministerie van VWS. De bij het programma betrokken landelijke organisaties zijn: Ieder(in), ouderenorganisatie CSO, Koepel Wmo-raden, Landelijk Platform GGz, Mezzo, patiëntenfederatie NPCF, Oogvereniging, Per Saldo en Zorgbelang Nederland.

Utrecht, november 2014

INHOUDSOPGAVE

1	Conclusies en aanbevelingen.....	4
1.1	Conclusies.....	4
1.2	Aanbevelingen	5
2	Digitale raadpleging Zorg naar gemeenten	7
2.1	Doel AVI cliëntenmonitor	7
2.2	Doelgroep.....	7
2.3	Opzet.....	7
2.4	Interpretatie van resultaten	8
3	Achtergrondkenmerken	9
4	Informatie over veranderingen.....	11
4.1	Informatie over de veranderingen	11
4.2	Betekenis van informatie voor persoonlijke situatie.....	12
4.3	Aanvullende informatie	13
5	Overgangsrecht	14
5.1	Overgangsrecht van toepassing	14
5.2	Betekenis van informatie voor persoonlijke situatie.....	17
5.3	Aanvullende informatie over het overgangsrecht	18
6	Informatie over eigen bijdragen en inkomensondersteuning.....	19
6.1	Gebruik van inkomensondersteuningsregelingen.....	19
6.2	Informatie over de veranderingen m.b.t. inkomensondersteuning	20
6.3	Betekenis van informatie voor persoonlijke situatie.....	21
6.4	Aanvullende informatie	22
7	Vorbereiding op veranderingen	23
7.1	Wijze waarop mensen zichzelf voorbereiden	23
7.2	Stellingen	23
8	Vorbereiding door mantelzorgers	28
8.1	Wijze waarop mantelzorgers zichzelf voorbereiden	28
8.2	Stellingen	29
9	Vorbereiding door gemeenten	30
9.1	Informatie over de veranderingen	30
9.2	Stellingen	31
Bijlage 1	35

1 Conclusies en aanbevelingen

Dit rapport over de uitkomsten van de raadpleging 'Zorg naar gemeenten, bent u al geïnformeerd?' is gebaseerd op een meting in de periode 4 september tot en met 4 oktober. De landelijke campagne over de veranderingen in de langdurige zorg startte officieel op 16 oktober. Het doel van deze raadpleging was dan ook niet het meten van enig effect van landelijke of lokale voorlichtingscampagnes, maar juist het verzamelen van handvatten ten behoeve van die voorlichtingscampagnes. Een mail aan gemeenten met aanbevelingen op basis van dit onderzoek is op 4 november gestuurd naar gemeenten. Dit onderzoeksrapport laat de cijfers zien waar die aanbevelingen op zijn gebaseerd.

1.1 Conclusies

Informatie over veranderingen

Per 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor jeugdzorg, kortdurend verblijf en voor volwassenen die enige vorm van ondersteuning nodig hebben ten behoeve van hun zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang. Op het moment van de digitale raadpleging in september 2014 heeft 29% van de respondenten informatie gekregen over deze veranderingen. Van de mensen die geïnformeerd zijn begrijpt 44% voor een groot deel of volledig wat deze informatie voor hun persoonlijke situatie betekent. 42% van de mensen die geïnformeerd zijn weet waar men voor aanvullende informatie terecht kan.

Overgangsrecht

Het overgangsrecht is voor iedereen in de rapportage van toepassing. Dit is bij een groot deel van de respondenten niet bekend. 14% van de respondenten denkt dat het overgangsrecht niet op hen van toepassing is. 40% geeft aan niet te weten of het overgangsrecht op hen van toepassing is. Ontbrekende informatievoorziening over het overgangsrecht is hier debet aan. 7% heeft informatie gekregen over het overgangsrecht. Van de mensen die informatie gekregen hebben over het overgangsrecht begrijpt 39% voor een groot deel of volledig wat het betekent voor hun persoonlijke situatie.

Eigen bijdragen en inkomensondersteuning

Ook op het gebied van inkomensondersteuning gaat het een en ander veranderen. De fiscale aftrek voor specifieke zorgkosten krijgt in aangepaste vorm een doorstart. Een aantal tegemoetkomingen voor chronisch zieken en gehandicapten is afgeschaft. Vanaf september 2014 zijn de gevolgen voor mensen merkbaar. Een deel van het geld dat hiervoor beschikbaar was gaat naar de gemeenten. Gemeenten kunnen hiervoor speciaal beleid ontwikkelen ten aanzien van inkomensondersteuning. 11% van de respondenten heeft informatie gekregen over de veranderingen op het gebied van eigen bijdragen en inkomensondersteuning. Van de mensen die geïnformeerd zijn begrijpt 42% voor een groot deel of volledig wat deze informatie betekent voor hun persoonlijke situatie.

Voorbereiding op veranderingen

Van mensen die AWBZ zorg ontvangen die naar de gemeente gaat bereidt 62% zich voor op de veranderingen. Lezen over de veranderingen en erover praten met familie, vrienden en burens wordt met respectievelijk 86% en 34% het meest genoemd. Met de stelling 'Ik verwacht in 2015 de professionele zorg en ondersteuning te krijgen die ik nodig heb is 45% is het (een beetje) eens. Van de mantelzorgers bereidt 56% zich voor op de veranderingen. Lezen over de veranderingen en erover praten met familie, vrienden en burens worden met respectievelijk 90% en 40% ook door mantelzorgers het meest genoemd. Met betrekking tot de voorbereiding door gemeenten geeft 26% aan te weten voor welke ondersteuning vanaf 1 januari kan worden aangeklopt bij hun gemeente.

Mogelijkheden om meer in eigen kring op te lossen zijn beperkt

Een opvallende uitkomst van de vorige digitale raadpleging in 2013 was dat de mogelijkheden om meer in eigen kring op te lossen beperkt zijn. Om die reden is een jaar later in de digitale raadpleging van september 2014 opnieuw gevraagd naar de mogelijkheden om meer in eigen kring op te lossen. Een voorwaarde om tot oplossingen in eigen kring te komen is dat mensen met beperkingen in hun omgeving om hulp durven vragen. Opnieuw geven deelnemers in de raadpleging aan hiermee moeite te hebben. In 2014 is 36% het (een beetje) eens met de stelling 'Ik durf familie om hulp te vragen als ik hulp nodig heb'. In 2013 was 57% het (een beetje) eens met de stelling. 15% is het (een beetje) eens met de stelling 'Ik durf burens om hulp te vragen als ik hulp nodig heb'. In 2013 was 35% het (een beetje) eens met de stelling. 20% is het (een beetje) eens met de stelling 'Ik durf vrijwilligers om hulp te vragen als ik hulp nodig heb'. Deze stelling is in 2014 voor het eerst voorgelegd.

Extra aandacht voor drie specifieke groepen

Pgb-houders

Er verandert veel voor pgb-houders per 1 januari 2015. Van de mensen met een pgb heeft 8% informatie gekregen over het overgangsrecht. Van de pgb-houders die geïnformeerd zijn begrijpt 42% voor een groot deel of volledig wat deze informatie betekent voor hun persoonlijke situatie.

Mantelzorgers

Een van de veranderingen is een groter beroep op de inzet van het eigen netwerk. 7% van de mantelzorgers is het (een beetje) eens met de stelling 'Ik kan als mantelzorger meer zorg verlenen'. Ook voor mantelzorgers geldt dat ze moeite hebben om hulp te vragen aan het eigen netwerk te vragen. 30% is het (een beetje) eens met de stelling 'Ik durf familie om hulp te vragen als ik dat nodig heb'. 16% is het (een beetje) eens met de stelling 'Ik durf burens om hulp te vragen als ik dat nodig heb'. 22% is het (een beetje) eens met de stelling 'Ik durf vrijwilligers om hulp te vragen als ik dat nodig heb'.

Mensen die beschermd wonen met een GGZ C-pakket

Voor mensen die beschermd wonen met een GGZ C-pakket is begeleiding en wonen met elkaar verbonden. Dat betekent dat veranderingen ook gevolgen hebben voor hun woonsituatie. Van de mensen die beschermd wonen met een GGZ C-pakket heeft 8% informatie ontvangen. Van de mensen die geïnformeerd zijn begrijpt 52% voor een groot deel of volledig wat deze informatie betekent voor hun persoonlijke situatie.

1.2 Aanbevelingen

De algemene informatie

- Mensen hebben vaak nog geen idee waar ze straks voor ondersteuning moeten aankloppen. Geef daarom heel duidelijk aan hoe zorg en ondersteuning op lokaal niveau is geregeld, wat het overgangsrecht behelst en waar mensen terecht kunnen voor informatie over hun persoonlijke situatie.
- Probeer te informeren vanuit de gedachtewereld van de cliënt en dus niet vanuit de stelsels en systemen.
- Besteed hierbij aandacht aan de financiële veranderingen rond eigen betalingen, inkomstegemoetkomingen van gemeenten en het wegvallen van landelijke compensatieregelingen zoals Wtcb en compensatie eigen risico (CER).
- Wijs mensen op de mogelijkheid om iemand mee te nemen naar een gesprek en de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning.

- Overschat de mogelijkheden voor oplossingen in eigen kring niet. Wees erop alert dat:
 - een groot deel van de mensen niet om hulp durft te vragen als dat nodig is;
 - niet iedereen beschikt over een netwerk;
 - mensen met een verstandelijke beperking en mensen met psychische/psychiatrische problematiek zijn het meest kwetsbaar op bovenstaande punten;
 - de mantelzorg niet overbelast wordt.

De persoonlijke informatie

- Bied de mogelijkheid voor een individueel gesprek over de veranderingen: wat krijgt u nu en wat krijgt u straks?
- Bespreek in individuele gesprekken wat verandert en wat de keuzemogelijkheden zijn en de financiële consequenties. Bijvoorbeeld wat een algemene voorziening met eigen betaling financieel betekent en wat de eigen bijdragen bij maatwerkvoorzieningen zijn.
- Doe dit tijdig zodat mensen nog weloverwogen kunnen beslissen welke keuze het best past en wijs mensen op het overgangsrecht.
- Benadruk in de gesprekken dat het versterken van de zelfredzaamheid vanuit de Wmo maatwerk is. Dat zelfredzaamheid niet betekent dat mensen het voortaan zelf moeten uitzoeken. Wees er in de gesprekken bewust van dat cliënten het erg moeilijk vinden om hulp te vragen aan hun netwerk
- Garandeer continuïteit van de zorg (ook voor logeeropvang en inloop ggz)

Heb extra aandacht voor drie specifieke groepen

- Pgb-houders: er verandert voor hen heel veel. Maak bij het informeren gebruik van de informatie op <https://www.hoeverandertmijnzorg.nl/volwassenen/alle-grondslagen/het-rgb>
- Mantelzorgers: er is grote zorg voor overbelasting van mantelzorgers. Geef aan wat de gemeente voor mantelzorgers kan betekenen en dat de beschikbaarheid en belastbaarheid van mantelzorg een belangrijk element is in het gesprek. Maak duidelijk waar mantelzorgers wat voor ondersteuning kunnen krijgen. Ook voor mantelzorgers geldt dat ze er moeite hebben om hulp te vragen aan het eigen netwerk. Al is de vraagverlegenheid wel minder groot dan bij de zorgvragers zelf.
- Mensen die beschermd wonen met een GGZ C-pakket: deze mensen hebben vaak al wel informatie over de veranderingen gekregen, maar begrijpen deze informatie niet goed.

Tips voor informatie-overdracht

- Zorg dat gespreksvoerders in individuele gesprekken beschikken over eenduidige en toegankelijke informatie. Maak een 'was/wordt-tabel' voor zorg en ondersteuning thuis. Raadpleeg waar nodig www.hoeverandertmijnzorg.nl
- Ontwikkel ook een cliëntenversie van deze was-wordt-tabel. Geef die mee als gespreksuitkomst zodat de cliënt over op zijn persoon toegesneden informatie beschikt op basis waarvan de cliënt (en mantelzorger) keuzes kan maken.
- Gebruik bij het gesprek de misverstanden zoals geformuleerd op <http://www.dezorgverandertmee.nl>

2 Digitale raadpleging Zorg naar gemeenten

De AVI-cliëntenmonitor maakt deel uit van het programma 'Aandacht voor iedereen' dat in 2012 van start is gegaan. In het programma werken 8 cliëntenorganisaties en de Koepel van Wmo-raden samen. Het programma wordt gefinancierd door VWS en berust op twee pijlers:

1. Toerusting van Wmo-raden en regionale en lokale belangenbehartigers bij de decentralisatie van een deel van de AWBZ-zorg naar de Wmo.
2. Signalering en monitoring vanuit cliëntenperspectief. Deze cliëntervaringen worden verzameld via de AVI cliëntenmonitor.

Onderdeel van de cliëntenmonitor is de raadpleging Zorg naar gemeenten. De raadpleging is bedoeld voor mensen die in hun dagelijkse leven begeleiding, zorg of ondersteuning nodig hebben zodat zij zelfstandig kunnen leven.

2.1 Doel AVI cliëntenmonitor

Het doel van de AVI cliëntenmonitor is inzicht geven in het dagelijks leven van burgers die (tijdelijk) onvoldoende in staat zijn hun mogelijkheden te gebruiken, en die direct of indirect te maken krijgen met veranderingen in zorg en ondersteuning als gevolg van de decentralisatie van een deel van de AWBZ-zorg. Centraal staat de behoefte aan ondersteuning en de oplossingen die gevonden worden. Hiertoe worden ervaringen van cliënten en hun mantelzorgers verzameld.

De uitkomsten worden ingezet als feedback voor Wmo-raden, lokale belangenbehartigers, gemeenten en het transitiebureau. Zij krijgen inzicht in de behoeften en oplossingen en krijgen daarmee ook handvatten om op lokaal niveau (nog beter) in te spelen op behoeften van cliënten en hun mantelzorgers.

Dit rapport over de uitkomsten van de raadpleging 'Zorg naar gemeenten, bent u al geïnformeerd?' is gebaseerd op een meting in de periode 4 september tot en met 4 oktober. De landelijke campagne over de veranderingen in de langdurige zorg startte officieel op 16 oktober. Het doel van deze raadpleging was dan ook niet het meten van enig effect van landelijke of lokale voorlichtingscampagnes, maar juist het verzamelen van handvatten ten behoeve van die voorlichtingscampagnes. Een mail aan gemeenten met aanbevelingen op basis van dit onderzoek is op 4 november gestuurd naar gemeenten. Dit onderzoeksrapport laat de cijfers zien waar die aanbevelingen op zijn gebaseerd.

2.2 Doelgroep

De monitor richt zich op cliënten én hun mantelzorgers die te maken krijgen met de decentralisatie van extramurale AWBZ-zorg. Met nadruk worden cliënten betrokken uit groepen waarvan bekend is dat zij tot nu toe minder in beeld zijn bij Wmo-raden en lokale belangbehartigers. Zoals mensen met een verstandelijke beperking, mensen met een chronisch psychische aandoening en, mensen met een beperking die moeilijk sociaal contact leggen. Doordat de cliëntenmonitor wordt uitgevoerd is het mogelijk om ook uit de groepen die minder in beeld komen, meer informatie te halen.

2.3 Opzet

De digitale raadpleging heeft plaats gevonden in de periode 4 september tot 4 oktober 2014. Deelnemers konden zowel hun ervaringen delen via een digitale vragenlijst als telefonisch. In totaal

hebben 6021 mensen gereageerd: 6001 via de digitale vragenlijst en 20 telefonisch. Van het totaal aantal zijn er 2998 mensen die nu AWBZ zorg krijgen en straks overgaan naar gemeenten.

Om een grote en brede respons te bereiken zijn veel verschillende communicatiekanalen ingezet. Door de deelnemende cliëntenorganisaties zijn de eigen communicatiekanalen en panels ingezet. Daarnaast zijn de wethouders, voorzitters van Wmo-raden en Wmo-loketten aangeschreven met het verzoek om de digitale raadpleging onder de aandacht te brengen bij burgers. Ook relevante stakeholders zijn gevraagd om aandacht te besteden aan de digitale raadpleging. Benaderd zijn o.a.: Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), CIZ, Zorgverzekeraars Nederland, MEE Nederland, ACTIZ, GGZ Nederland, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) en Zorgverzekeraars Nederland. Hierdoor zijn veel verschillende doelgroepen bereikt.

2.4 Interpretatie van resultaten

De groep deelnemers van deze digitale raadpleging is niet representatief voor de Nederlandse bevolking. Er wordt bij een digitale raadpleging geen steekproef genomen uit de bevolking. Deelnemers melden zichzelf aan om de vragenlijst in te vullen. Iedere melding is welkom. Er wordt gestreefd naar een evenwichtige respons door de raadpleging breed uit te zetten en door zoveel mogelijk gebruik te maken van beschikbare panels van cliënten- en patiëntenorganisaties.

3 Achtergrondkenmerken

Dit hoofdstuk geeft een schets van de deelnemers aan de digitale raadpleging. Wie zijn de mensen die hun informatie hebben aangereikt? Kort gezegd is het beeld als volgt: ze komen uit allerlei doel- en leeftijdsgroepen. Hiermee weerspiegelt de raadpleging de diversiteit van mensen met een zorg en ondersteuningsbehoefte. De resultaten uit dit hoofdstuk berusten op 2998 personen die nu AWBZ zorg krijgen en straks overgaan naar gemeenten.

Aan de deelnemers is gevraagd of zij de vragenlijst voor zichzelf invulden of voor iemand anders. Uit tabel 1 blijkt dat een groot deel van de deelnemers de vragenlijst voor zichzelf heeft ingevuld (30%). De overige respondenten hebben de vragenlijst ingevuld voor partner (12%), kind (43%), vader of moeder (4%), ander familielid (3%), vriend of bekende (1%), cliënt (3%). In de categorie anders (3%) is o.a. aangegeven dat de vragenlijst voor schoonouders en burens ingevuld is.

Tabel 1 Voor wie vult u deze vragenlijst in?

	%
Mijzelf	30
Mijn partner	12
Mijn kind	43
Mijn vader/moeder	4
Ander familielid	3
Vriend of bekende	1
Cliënt die door mij geholpen wordt	3
Anders	3
Totaal (2982)	100

Uit tabel 2 blijkt dat een groot deel van de mensen die ondersteuning nodig hebben, valt in de leeftijdscategorie 50 t/m 69 jaar (27%). Gevolgd door mensen in de leeftijdscategorie 24 t/m 49 jaar (24%).

Tabel 2 Leeftijd van de persoon die ondersteuning nodig heeft

	%
0 t/m 5 jaar	2
6 t/m 12 jaar	12
13 t/m 17 jaar	15
18 t/m 23 jaar	9
24 t/m 49 jaar	24
50 t/m 69 jaar	27
Vanaf 70 jaar	12
Totaal (N=2979)	100

Aan de deelnemers is gevraagd naar de doelgroep van degene die ondersteuning nodig heeft. Omdat er soms meerdere doelgroepen van toepassing kunnen zijn, is gevraagd naar de doelgroep die het meest van toepassing is. In onderstaand figuur is verdeling over de verschillende doelgroepen weergegeven.

Tabel 3 Tot welke groep behoort de persoon die ondersteuning nodig heeft?

	%
Mensen met een chronische ziekte	17
Mensen met hulpbehoefte door ouderdom	4
Mensen met een verstandelijke beperking	21
Mensen met een lichamelijke beperking	16
Mensen met een zintuiglijke beperking	4
Mensen met psychische/psychiatrische problematiek of met gedragsproblemen	39
Totaal (N=2980)	100

Aan de deelnemers is ook de vraag gesteld naar de woonplaats van de persoon die ondersteuning nodig heeft. Een overzicht van het aantal deelnemers per gemeente is te vinden in bijlage 1.

4 Informatie over veranderingen

Per 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor jeugdzorg, kortdurend verblijf en voor volwassenen die enige vorm van ondersteuning nodig hebben ten behoeve van hun zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang. In dit hoofdstuk gaat het de informatie over veranderingen. Hebben mensen die nu AWBZ-zorg krijgen en straks overgaan naar gemeenten informatie gekregen over de veranderingen? Begrijpen mensen wat de informatie betekent voor hun persoonlijke situatie? Weten mensen waar zij voor aanvullende informatie terecht kunnen?

4.1 Informatie over de veranderingen

Uit tabel 4 blijkt dat in totaal 29% informatie heeft gekregen over de veranderingen. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat mensen met hulpbehoefte door ouderdom het meest geïnformeerd zijn (37%). Mensen met een lichamelijke beperking zijn het minst geïnformeerd (27%).

Tabel 4 Heeft u informatie gekregen over deze veranderingen?

	Ja (%)	Nee (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=490)	28	72	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=106)	37	63	100
Verstandelijke beperking (N=624)	31	69	100
Lichamelijke beperking (N=486)	27	73	100
Zintuigelijke beperking (N=104)	29	71	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1160)	30	70	100
Totaal (N=2970)	29%	71%	100%

Tabel 5 geeft een overzicht van wie mensen informatie ontvangen hebben over de veranderingen. Meest genoemd worden landelijke media, PGB budgethoudersvereniging en zorgkantoor met respectievelijk 41%, 35% en 35%.

Tabel 5 Van wie heeft u informatie gekregen?

	%
Gemeente	30
Zorgorganisatie	16
Zorgverlener	13
Zorgkantoor	35
CAK	9
CIZ	6
MEE	4
Wmo raad	4
PGB budgethoudersvereniging	35
Ouderen-, patiënten- of mantelzorgorganisatie	10
Lokale media, zoals kranten, radio en tv	23
Landelijke media, zoals kranten, radio en tv	41
Totaal (N=874)	226%*

* Deelnemers kunnen geïnformeerd zijn via verschillende kanalen. Om deze reden is het totaal groter dan 100%.

Tabel 6 geeft een overzicht van *op welke wijze* mensen geïnformeerd zijn over de veranderingen. We zien dat meeste mensen schriftelijk zijn geïnformeerd (78%). 33% heeft de informatie digitaal ontvangen, 17% tijdens een bijeenkomst en 14% via persoonlijk contact..

Tabel 6 Op welke wijze bent u geïnformeerd?

	Schriftelijk (%)	Bijeenkomst (%)	Persoonlijk contact (%)	Digitaal (%)
Chronische ziekte (N=134)	72	16	20	25
Hulpbehoevend door ouderdom (N=41)	71	12	17	22
Verstandelijke beperking (N=194)	81	20	7	38
Lichamelijke beperking (N=133)	78	16	15	23
Zintuigelijke beperking (N=30)	67	20	20	50
Psychische of psychiatrische problematiek (N=336)	80	16	14	37
Totaal (N=868) 142%*	78%	17%	14%	33%

* Deelnemers kunnen op meerdere wijze geïnformeerd worden. Om deze reden is het totaal groter dan 100%.

4.2 Betekenis van informatie voor persoonlijke situatie

In deze paragraaf gaat het over de betekenis van informatie over de veranderingen voor de persoonlijke situatie van mensen. Weten mensen die geïnformeerd zijn wat de veranderingen betekenen voor hun persoonlijke situatie?

Tabel 7 laat zien dat in totaal 13% niet begrijpt wat de informatie over de veranderingen betekent voor hun persoonlijke situatie. 43% begrijpt het voor een klein deel. 34% begrijpt het voor een groot deel. 9% begrijpt het volledig.

Tabel 7

In hoeverre begrijpt u wat de informatie over de veranderingen betekent voor uw persoonlijke situatie?

	Niet (%)	Voor een klein deel (%)	Voor een groot deel (%)	Volledig (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=135)	9	38	37	16	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=41)	17	49	22	12	100
Verstandelijke beperking (N=194)	13	45	36	6	100
Lichamelijke beperking (N=134)	16	35	35	13	100
Zintuigelijke beperking (N=31)	13	48	26	13	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=342)	14	47	34	6	100
Totaal (N=877)	13%	43%	34%	9%	100%

4.3 Aanvullende informatie

In deze paragraaf gaat het over aanvullende informatie. Weten mensen waar zij voor aanvullende informatie terecht kunnen?

Tabel 8 laat zien dat 42% van de mensen die geïnformeerd zijn weet waar zij voor aanvullende informatie terecht kunnen. 58% van de mensen weet het niet.

Tabel 8 Weet u waar u voor aanvullende informatie terecht kunt?

	Ja (%)	Nee (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=136)	52	49	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=41)	61	39	100
Verstandelijke beperking (N=193)	38	62	100
Lichamelijke beperking (N=135)	50	50	100
Zintuigelijke beperking (N=31)	32	68	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=343)	35	65	100
Totaal (N=879)	42%	58%	100%

5 Overgangsrecht

Mensen die op 1 januari 2015 een geldige AWBZ indicatie hebben krijgen te maken met het overgangsrecht. Als mensen beschermd wonen met een GGZ C-pakket dan is de indicatie geldig tot uiterlijk 31 december 2019. Wonen mensen niet beschermd met een GGZ C-pakket dan is de indicatie geldig tot uiterlijk 31 december 2015. Er zijn twee mogelijkheden waardoor de indicatie eerder vervalt:

1. Wanneer de looptijd van de indicatie voor 31 december 2015 vervalt.
2. Wanneer de gemeente in samenspraak tot nieuwe afspraken komt en ermee wordt ingestemd.

Voor de duidelijkheid. Het gaat in deze rapportage over mensen die nu AWBZ-zorg ontvangen die per 1 januari naar de gemeente gaat. Het overgangsrecht is dan ook voor iedereen in de rapportage van toepassing.

Dit hoofdstuk gaat over overgangsrecht. Weten mensen die nu AWBZ-zorg ontvangen dat het overgangsrecht op hen van toepassing is? Zijn mensen over het overgangsrecht geïnformeerd? Weten mensen wat het overgangsrecht betekent voor hun persoonlijke situatie? Weten mensen waar zij voor aanvullende informatie terecht kunnen?

5.1 Overgangsrecht van toepassing

Tabel 9 laat zien dat in totaal 46% aangeeft dat het overgangsrecht op hen van toepassing is. 40% weet niet of dat het overgangsrecht op hen van toepassing is. 14% van de mensen denkt dat het overgangsrecht niet van toepassing is.

Tabel 9 Is het overgangsrecht op u van toepassing? - totaal

	Ja (%)	Nee (%)	Weet ik niet (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=491)	42	15	43	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=108)	34	16	50	100
Verstandelijke beperking (N=625)	47	14	39	100
Lichamelijke beperking (N=487)	42	15	44	100
Zintuigelijke beperking (N=105)	42	18	40	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1159)	51	13	37	100
Totaal (N=2975)	46%	14%	40%	100%

In tabel 10 is een uitsplitsing gemaakt van mensen die beschermd wonen met een GGZ C-pakket. Van de mensen met een GGZ C-pakket geeft 54% aan dat het overgangsrecht op hen van toepassing is. 37% weet het niet en 9% denkt dat het overgangsrecht niet van toepassing is.

Tabel 10 Is het overgangsrecht op u van toepassing? – GGZ C-pakket

	%
Ja	54
Nee	9
Weet ik niet	37
Totaal (N=255)	100

In tabel 11 is een uitsplitsing gemaakt van mensen met een PGB (geheel of gedeeltelijk). Van de mensen met een PGB geeft 51% aan dat het overgangsrecht op hen van toepassing is. 36% weet het niet en 14% denkt dat het overgangsrecht niet van toepassing is.

Tabel 11 Is het overgangsrecht op u van toepassing? – PGB (geheel of gedeeltelijk)

	%
Ja	51
Nee	14
Weet ik niet	36
Totaal (N=1951)	100

Tabel 12 laat zien dat in totaal 7% informatie heeft ontvangen over het overgangsrecht. 86% heeft geen informatie ontvangen. 7% weet het niet.

Tabel 12 Heeft u informatie gekregen over het overgangsrecht? - totaal

	Ja (%)	Nee (%)	Weet ik niet (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=420)	8	87	5	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=91)	6	82	12	100
Verstandelijke beperking (N=538)	6	88	6	100
Lichamelijke beperking (N=414)	7	85	8	100
Zintuigelijke beperking (N=85)	4	92	5	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1011)	8	86	6	100
Totaal (N=2559)	7%	86%	7%	100%

In tabel 13 is een uitsplitsing gemaakt van mensen die beschermd wonen met een GGZ C-pakket. Van de mensen met een GGZ C-pakket heeft 8% informatie ontvangen over het overgangsrecht. 87% heeft geen informatie ontvangen. 5% weet het niet

Tabel 13 Heeft u informatie gekregen over het overgangsrecht? – GGZ C-pakket

	%
Ja	8
Nee	87
Weet ik niet	5
Totaal (N=232)	100

In tabel 14 is een uitsplitsing gemaakt van mensen met een PGB (geheel of gedeeltelijk). Van de mensen met een PGB heeft 8% informatie ontvangen over het overgangsrecht. 86% heeft geen informatie ontvangen. 6% weet het niet

Tabel 14 Heeft u informatie gekregen over het overgangsrecht? – PGB (geheel of gedeeltelijk)

	%
Ja	8
Nee	86
Weet ik niet	6
Totaal (N=1686)	100

Tabel 15 geeft een overzicht van wie mensen informatie ontvangen hebben over het overgangsrecht. Meest genoemd worden, PGB budgethoudersvereniging, zorgkantoor, gemeenten en landelijke media met respectievelijk 35%, 29%, 23% en 22%.

Tabel 15 Van wie heeft u informatie over het overgangsrecht gekregen?

	%
Gemeente	23
Zorginstelling	10
Zorgverlener	11
Zorgkantoor	29
CAK	7
CIZ	4
MEE	1
Wmo Raad	2
PGB budgethoudersvereniging	35
Ouderen-, patiënten- of mantelzorgorganisaties	5
Lokale media, zoals kranten, radio en tv	12
Landelijke media, zoals kranten, radio en tv	22
Totaal	161%*

* Deelnemers kunnen via verschillende kanalen geïnformeerd worden. Om deze reden is het totaal groter dan 100%.

Tabel 16 geeft een overzicht van *op welke wijze* mensen geïnformeerd zijn over de veranderingen. We zien dat meeste mensen schriftelijk zijn geïnformeerd (78%). 33% heeft de informatie digitaal ontvangen, 17% tijdens een bijeenkomst en 14% via persoonlijk contact.

Tabel 16 Op welke wijze bent u over het overgangsrecht geïnformeerd? – totaal

	%
Schriftelijk (brief, brochure, artikel)	66
Bijeenkomst	13
Persoonlijk contact	12
Digitaal	35
Totaal	125%*

* Deelnemers kunnen op meerdere wijze geïnformeerd worden. Om deze reden is het totaal groter dan 100%.

In tabel 17 is een uitsplitsing gemaakt van mensen die beschermd wonen met een GGZ C-pakket. Van de mensen met een GGZ C-pakket is 50% schriftelijk geïnformeerd, 31% tijdens een bijeenkomst, 27% via persoonlijk contact en 19% digitaal.

Tabel 17 Op welke wijze bent u over het overgangsrecht geïnformeerd? – GGZ C-pakket

	%
Schriftelijk (brief, brochure, artikel)	50
Bijeenkomst	31
Persoonlijk contact	27
Digitaal	19
Totaal	127%*

* Deelnemers kunnen op meerdere wijze geïnformeerd worden. Om deze reden is het totaal groter dan 100%.

In tabel 18 is een uitsplitsing gemaakt van mensen in met een PGB (geheel of gedeeltelijk). Van de mensen met een PGB is 69% schriftelijk geïnformeerd, 43% digitaal, 11% tijdens een bijeenkomst en 6% via persoonlijk contact.

Tabel 18 Op welke wijze bent u over het overgangsrecht geïnformeerd? – PGB (geheel of gedeeltelijk)

	%
Schriftelijk (brief, brochure, artikel)	69
Bijeenkomst	11
Persoonlijk contact	6
Digitaal	43
Totaal	129%*

* Deelnemers kunnen op meerdere wijze geïnformeerd worden. Om deze reden is het totaal groter dan 100%.

5.2 Betekenis van informatie voor persoonlijke situatie

Tabel 19 geeft het overzicht in hoeverre mensen begrijpen wat het overgangsrecht voor hun persoonlijke situatie betekent. 23% weet niet wat het overgangsrecht voor hun persoonlijke situatie betekent. 38% begrijpt het voor een klein deel en 30% voor een groot deel. 9% begrijpt het volledig.

Tabel 19 In hoeverre begrijpt u wat de informatie over het overgangsrecht betekent voor uw persoonlijke situatie? - totaal

	Niet (%)	Voor een klein deel (%)	Voor een groot deel (%)	Volledig (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=50)	18	38	26	18	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=14)	29	36	14	21	100
Verstandelijke beperking (N=61)	33	26	33	8	100
Lichamelijke beperking (N=61)	20	39	34	7	100
Zintuigelijke beperking (N=5)	0	20	60	20	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=141)	21	43	30	6	100
Totaal (N=332)	23%	38%	30%	9%	100%

Tabel 20 geeft een uitsplitsing van mensen die beschermd wonen met een GGZ C-pakket. 15% weet niet wat het overgangsrecht voor hun persoonlijke situatie betekent. 33% begrijpt het voor een klein deel en 48% voor een groot deel. 4% begrijpt het volledig.

Tabel 20

In hoeverre begrijpt u wat de informatie over het overgangsrecht betekent voor uw persoonlijke situatie? – GGZ C-pakket

	%
Niet	15
Voor een klein deel	33
Voor een groot deel	48
Volledig	4
Totaal (N=27)	100

Tabel 21 geeft een uitsplitsing van mensen met een PGB. 22% weet niet wat het overgangsrecht voor hun persoonlijke situatie betekent. 36% begrijpt het voor een klein deel en 33% voor een groot deel. 9% begrijpt het volledig.

Tabel 21

In hoeverre begrijpt u wat de informatie over het overgangsrecht betekent voor uw persoonlijke situatie? - PGB

	%
Niet	22
Voor een klein deel	36
Voor een groot deel	33
Volledig	9
Totaal (N=232)	100

5.3 Aanvullende informatie over het overgangsrecht

Tabel 22 geeft het overzicht of mensen weten waar zij terecht kunnen voor aanvullende informatie over het overgangsrecht. 43% weet waar zij voor aanvullende informatie terecht kunnen. 57% weet het niet.

Tabel 22 Weet u waar u voor aanvullende informatie terecht kunt?

	Ja (%)	Nee (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=52)	54	46	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=15)	67	33	100
Verstandelijke beperking (N=61)	38	62	100
Lichamelijke beperking (N=64)	47	53	100
Zintuigelijke beperking (N=6)	50	50	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=145)	38	62	100
Totaal (N=343)	43%	57%	100%

6 Informatie over eigen bijdragen en inkomensondersteuning

Ook op het gebied van inkomensondersteuning gaat het een en ander veranderen. De fiscale aftrekmogelijkheden specifieke zorgkosten krijgen in aangepaste vorm een doorstart. Zo zal de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) grotendeels worden afgeschaft. Een deel van het geld dat hiervoor beschikbaar was gaat naar de gemeenten. Gemeenten kunnen hiervoor speciaal beleid ontwikkelen t.a.v. inkomensondersteuning. In de praktijk betekent dat:

- In 2014 is er geen recht meer op de compensatie voor het verplicht eigen risico (CER) van de Zvw. Deze bedroeg in 2013 € 99.
- Rechthebbenden voor de Wtcg tegemoetkoming ontvangen in 2014 voor het laatst een algemene tegemoetkoming op grond van de Wtcg over tegemoetkomingsjaar 2013. Deze varieert afhankelijk van leeftijd en zorggebruik van € 145 tot € 484 en wordt vanaf eind december 2014 uitbetaald door het CAK.
- De korting op de eigen bijdrage AWBZ extramuraal/Wmo wordt per 1 januari 2015 afgeschaft.
- De Wtcg-tegemoetkoming voor arbeidsongeschikten wordt anders vormgegeven: deze krijgt een plaats in de arbeidsongeschiktheidswetten WIA, WAO, WAZ en Wajong.

Dit hoofdstuk gaat over eigen bijdragen en inkomensondersteuning. Maakten mensen gebruik van CER, de Wtcg tegemoetkoming en de aftrek specifieke zorgkosten? Zijn mensen geïnformeerd over de veranderingen? Weten mensen de veranderingen betekenen voor hun persoonlijke situatie? Weten mensen waar zij voor aanvullende informatie terecht kunnen?

6.1 Gebruik van inkomensondersteuningsregelingen

Tabel 23 geeft een overzicht van het gebruik van inkomensondersteuningsregelingen. 27% maakt gebruik van de CER, 57% van de Wtcg tegemoetkoming en 28% van de aftrek specifieke zorgkosten. 30% maakt geen gebruik van inkomensondersteuningsregelingen.

Tabel 23 Maakte u gebruik van een van de volgende regelingen in 2013?

	Compensatie eigen risico (%)	Tegemoetkoming WTCG (%)	Aftrek specifieke kosten (%)	Niet van toepassing (%)
Chronische ziekte (N=472)	38	61	40	20
Hulpbehoevend door ouderdom (N=104)	26	41	22	37
Verstandelijke beperking (N=613)	16	52	17	40
Lichamelijke beperking (N=475)	31	61	42	22
Zintuigelijke beperking (N=103)	21	55	41	31
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1140)	28	58	24	32
Totaal (N=2907) 142%*	27%	57%	28%	30%

* Deelnemers kunnen gebruik maken van verschillende inkomensregelingen. Om deze reden is het totaal groter dan 100%.

6.2 Informatie over de veranderingen m.b.t. inkomensondersteuning

Tabel 24 laat zien dat 11% informatie gekregen heeft over de veranderingen op het gebied van eigen bijdrage en inkomensondersteuning, 80% heeft geen informatie ontvangen en 9% weet het niet.

Tabel 24

Heeft u informatie gekregen over de veranderingen op het gebied van eigen bijdrage en inkomensondersteuning?

	Ja (%)	Nee (%)	Weet ik niet (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=489)	14	78	8	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=108)	14	72	14	100
Verstandelijke beperking (N=624)	10	81	10	100
Lichamelijke beperking (N=484)	11	81	8	100
Zintuigelijke beperking (N=105)	9	87	5	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1157)	11	79	10	100
Totaal (N=2967)	11%	80%	9%	100%

Tabel 25 geeft een overzicht van wie mensen informatie ontvangen hebben over de veranderingen op het gebied van eigen bijdrage en inkomensondersteuning. Meest genoemd worden CAK, landelijke media, PGB budgethoudersvereniging en zorgkantoor met respectievelijk 44%, 27%, 25% en 18%.

Tabel 25 Van wie heeft u informatie gekregen?

	%
Gemeente	13%
Zorginstelling	7%
Zorgverlener	8%
Zorgkantoor	18%
CAK	44%
CIZ	6%
MEE	2%
Wmo raad	2%
PGB budgethoudersvereniging	25%
Ouderen-, patiënten- of mantelzorgorganisatie	6%
Lokale media, zoals kranten, radio en tv	12%
Landelijke media, zoals kranten, radio en tv	27%
Totaal	170%

* Deelnemers kunnen geïnformeerd zijn via verschillende kanalen. Om deze reden is het totaal groter dan 100%.

Tabel 26 geeft een overzicht van op welke wijze mensen geïnformeerd zijn over de veranderingen op het gebied van eigen bijdrage en inkomensondersteuning. In totaal is 79% is schriftelijk geïnformeerd, 5% tijdens een bijeenkomst, 8% via persoonlijk contact en 27% digitaal.

Tabel 26 Op welke wijze bent u geïnformeerd?

	Schriftelijk (%)	Bijeenkomst (%)	Persoonlijk contact (%)	Digitaal (%)
Chronische ziekte (N=92)	75	9	12	25
Hulpbehoevend door ouderdom (N=26)	85	0	15	12
Verstandelijke beperking (N=95)	80	5	4	27
Lichamelijke beperking (N=84)	81	7	6	30
Zintuigelijke beperking (N=10)	60	10	0	50
Psychische of psychiatrische problematiek (N=211)	80	4	8	28
Totaal (N=518) 119%*	79%	5%	8%	27%

* Deelnemers kunnen op meerdere wijze geïnformeerd worden. Om deze reden is het totaal groter dan 100%.

6.3 Betekenis van informatie voor persoonlijke situatie

Tabel 27 laat in totaal zien dat 21% niet weet wat de betekenis van de informatie over veranderingen op het gebied van eigen bijdrage en inkomensondersteuning betekent voor hun persoonlijke situatie. 36% begrijpt het voor een klein deel en 28% voor een groot deel. 14% begrijpt volledig wat het voor hun persoonlijke situatie betekent.

Tabel 27

In hoeverre begrijpt u wat de informatie over de veranderingen op het gebied van eigen bijdrage en inkomensondersteuning betekenen voor uw persoonlijke situatie?

	Niet (%)	Voor een klein deel (%)	Voor een groot deel (%)	Volledig (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=101)	18	29	32	22	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=30)	13	47	27	13	100
Verstandelijke beperking (N=115)	24	36	24	17	100
Lichamelijke beperking (N=93)	19	36	37	9	100
Zintuigelijke beperking (N=10)	10	60	20	10	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=234)	24	37	27	13	100
Totaal (N=583)	21%	36%	28%	14%	100%

6.4 Aanvullende informatie

Tabel 28 laat zien dat 39% van de mensen die geïnformeerd zijn weet waar zij voor aanvullende informatie terecht kunnen. 61% van de mensen weet het niet.

Tabel 28 Weet u waar u voor aanvullende informatie terecht kunt?

	Ja (%)	Nee (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=106)	44	56	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=30)	70	30	100
Verstandelijke beperking (N=115)	44	57	100
Lichamelijke beperking (N=91)	43	57	100
Zintuigelijke beperking (N=13)	31	69	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=237)	30	70	100
Totaal (N=592)	39%	61%	100%

7 Voorbereiding op veranderingen

Per 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor jeugdzorg en voor volwassenen die behoefte hebben aan enige vorm van ondersteuning ten behoeve van hun zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang. Dit hoofdstuk gaat over de manier waarop mensen die nu AWBZ-zorg ontvangen zichzelf voorbereiden op deze veranderingen.

7.1 Wijze waarop mensen zichzelf voorbereiden

Tabel 29 laat zien dat in totaal 62% van de mensen die nu AWBZ-zorg ontvangen zich voorbereidt op de veranderingen. 41% bereidt zich niet voor. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat mensen met een hulpbehoefte door ouderdom bereiden zich het minst voorbereiden op de veranderingen. Van deze groep bereid 55% zich niet voor.

Tabel 29 Bereidt u zich voor op de veranderingen?

	Ja (%)	Nee (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=491)	60	41	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=107)	45	55	100
Verstandelijke beperking (N=625)	65	35	100
Lichamelijke beperking (N=485)	63	37	100
Zintuigelijke beperking (N=105)	63	37	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1159)	63	37	100
Totaal (N=2972)	62%	41%	100%

In tabel 30 wordt weergegeven op welke manier mensen zich voorbereiden. Lezen over veranderingen wordt met 86% het meest genoemd. 34% praat erover met familie, vrienden en burens. 2% heeft afspraken gemaakt met familie, vrienden en burens om de veranderingen op te vangen. 5% heeft een gesprek gehad met een medewerker van het Wmo-loket en 19% met de zorgaanbieder. 26% bereidt zich op andere wijze voor.

Tabel 30 Op welke manier bereidt u zich voor?

	%
Ik lees over de veranderingen	86
Ik praat over de veranderingen met familie, vrienden en burens	34
Ik heb afspraken gemaakt om veranderingen op te vangen met familie, vrienden en burens	2
Ik heb een gesprek gehad over de veranderingen met een medewerker van het Wmo loket	5
Ik heb een gesprek gehad over de veranderingen met mijn zorgaanbieder	19
Anders	26
Totaal	171%*

* Deelnemers kunnen zicht op meerdere manieren voorbereiden. Om deze reden is het totaal groter dan 100%.

7.2 Stellingen

Aan de mensen die nu AWBZ-zorg ontvangen en in 2015 overgaan naar gemeenten is een aantal stellingen voorgelegd.

Uit tabel 31 blijkt dat in totaal 40% het eens is met de stelling: Ik verwacht in 2015 de professionele zorg en ondersteuning te krijgen die ik nodig heb. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door mensen met een hulpbehoefte door ouderdom (54% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen met een zintuiglijke beperking (35% eens).

Tabel 31

Ik verwacht in 2015 de professionele zorg en ondersteuning te krijgen die ik nodig heb

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=487)	46	15	12	8	18	3	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=104)	54	14	12	9	11	2	100
Verstandelijke beperking (N=617)	41	16	16	9	16	3	100
Lichamelijke beperking (N=481)	41	15	16	9	15	3	100
Zintuiglijke beperking (N=103)	35	16	13	18	15	5	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1131)	36	16	14	10	22	2	100
Totaal (N=2923)	40%	15%	14%	10%	18%	3%	100%

Uit tabel 32 blijkt dat in totaal 19% het eens is met de stelling: Ik durf familie om hulp te vragen als ik dat nodig heb. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door mensen met een zintuiglijke beperking (30% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen met psychische en psychiatrische problematiek (16% eens).

Tabel 32 Ik durf familie om hulp te vragen als ik dat nodig heb

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=485)	19	16	16	8	38	4	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=105)	26	17	17	11	26	4	100
Verstandelijke beperking (N=614)	24	18	14	10	31	4	100
Lichamelijke beperking (N=475)	18	15	16	10	37	4	100
Zintuiglijke beperking (N=103)	30	17	10	14	24	6	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1119)	16	18	13	10	39	5	100
Totaal (N=2901)	19%	17%	14%	10%	36%	4%	100%

Uit tabel 33 blijkt dat in totaal 7% het eens is met de stelling: Ik durf burens om hulp te vragen als ik dat nodig heb. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door mensen met een zintuiglijke beperking (17% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen met psychische en psychiatrische problematiek (5% eens).

Tabel 33 Ik durf burens om hulp te vragen als ik dat nodig heb

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=488)	9	10	12	10	57	2	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=104)	7	11	15	14	49	5	100
Verstandelijke beperking (N=609)	8	7	11	12	58	5	100
Lichamelijke beperking (N=478)	7	11	11	10	58	3	100
Zintuiglijke beperking (N=102)	17	13	12	9	42	8	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1116)	5	7	10	10	64	4	100
Totaal (N=2897)	7%	8%	11%	10%	60%	4%	100%

Uit tabel 34 blijkt dat in totaal 8% het eens is met de stelling: Ik durf vrijwilligers om hulp te vragen als ik hulp nodig heb. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door mensen met een zintuiglijke beperking en mensen met een hulpbehoefte door ouderdom (beide 16% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen met psychische en psychiatrische problematiek (6% eens).

Tabel 34 Ik durf vrijwilligers om hulp te vragen als ik hulp nodig heb

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=485)	9	13	17	15	43	4	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=106)	16	12	23	12	31	6	100
Verstandelijke beperking (N=613)	9	10	14	12	50	6	100
Lichamelijke beperking (N=471)	9	12	17	14	44	4	100
Zintuiglijke beperking (N=102)	16	19	17	13	27	10	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1111)	6	11	14	12	52	4	100
Totaal (N=2888)	8%	12%	15%	13%	47%	5%	100%

Uit tabel 35 blijkt dat in totaal 9% het eens is met de stelling: Ik denk dat familie mij kan helpen als ik hulp nodig heb. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door mensen met een hulpbehoefte door ouderdom (21% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen met psychische en psychiatrische problematiek (8% eens).

Tabel 35 Ik denk dat familie mij kan helpen als ik hulp nodig heb

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=490)	6	15	10	11	55	3	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=106)	21	17	8	15	38	2	100
Verstandelijke beperking (N=615)	13	18	12	10	45	2	100
Lichamelijke beperking (N=476)	8	14	13	10	53	3	100
Zintuigelijke beperking (N=104)	10	21	14	8	42	5	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1116)	8	16	11	11	52	2	100
Totaal (N=2907)	9%	16%	12%	11%	50%	2%	100%

Uit tabel 36 blijkt dat in totaal 2% het eens is met de stelling: Ik denk dat burens mij kunnen helpen als ik hulp nodig heb. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door mensen met een zintuigelijke beperking (7% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen met een verstandelijke beperking en mensen psychische en psychiatrische problematiek (beide 2% eens).

Tabel 36 Ik denk dat burens mij kunnen helpen als ik hulp nodig heb

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=486)	3	8	10	10	67	3	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=106)	3	10	13	14	56	4	100
Verstandelijke beperking (N=614)	2	6	9	9	71	3	100
Lichamelijke beperking (N=477)	2	8	7	10	70	3	100
Zintuigelijke beperking (N=103)	7	12	15	8	52	8	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1117)	2	5	8	8	75	3	100
Totaal (N=2903)	2%	7%	9%	9%	70%	3%	100%

Uit tabel 37 blijkt dat in totaal 5% het eens is met de stelling: Ik denk dat burens mij kunnen helpen als ik hulp nodig heb. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door mensen met een hulpbehoefte door ouderdom (10% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen met een verstandelijke beperking en mensen psychische en psychiatrische problematiek (beide 4% eens).

Tabel 37 Ik denk dat vrijwilligers mij kunnen helpen als ik hulp nodig heb

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=490)	6	13	15	14	47	6	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=106)	10	13	22	14	35	6	100
Verstandelijke beperking (N=614)	4	12	13	15	52	5	100
Lichamelijke beperking (N=478)	5	12	14	13	50	4	100
Zintuigelijke beperking (N=103)	8	18	19	12	35	9	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1111)	4	9	16	12	56	4	100
Totaal (N=2902)	5%	11%	15%	13%	51%	5%	100%

8 Voorbereiding door mantelzorgers

53% van de deelnemers in deze raadpleging is mantelzorger. De volgende vragen gaan over de manier waarop mantelzorgers zichzelf voorbereiden op deze veranderingen.

8.1 Wijze waarop mantelzorgers zichzelf voorbereiden

Tabel 38 laat zien dat 56% van de mantelzorgers van mensen die nu AWBZ-zorg ontvangen zich voorbereidt op de veranderingen.

Tabel 38 Bereidt u zich als mantelzorger voor op de veranderingen?

	%
Ja	56
Nee	44
Totaal (N= 1598)	100%

In tabel 39 wordt weergegeven op welke manier mantelzorgers zich voorbereiden. In tabel 26 wordt weergegeven op welke manier mensen zich voorbereiden. Lezen over veranderingen wordt met 90% het meest genoemd. 40% praat erover met familie, vrienden en burens. 3% heeft afspraken gemaakt met familie, vrienden en burens om de veranderingen op te vangen. 6% heeft een gesprek gehad met een medewerker van het Wmo-loket en 7% met de zorgaanbieder. 21% bereidt zich op andere wijze voor.

Tabel 39 Op welke manier bereidt u zich als mantelzorger voor?

	%
Ik lees over de veranderingen	90
Ik praat over de veranderingen met familie, vrienden en burens	40
Ik heb afspraken gemaakt om veranderen op te vangen met familie, vrienden en burens	3
Ik heb een gesprek gehad over de veranderingen met een medewerker van het Wmo loket	6
Ik heb een gesprek gehad over de veranderingen met mijn zorgaanbieder	7
Anders	21
Totaal	167%

* Mantelzorgers kunnen zich op meerdere manieren voorbereiden. Om deze reden is het totaal groter dan 100%.

8.2 Stellingen

Aan mantelzorgers van mensen die nu AWBZ-zorg ontvangen is een aantal stellingen voorgelegd (Tabel 40).

Tabel 40 Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen?

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Ik weet wat er voor mij als mantelzorger gaat veranderen	8	15	13	14	47	4	100
Ik weet hoe ik mijzelf als mantelzorger kan voorbereiden op de veranderingen	6	11	16	15	49	4	100
Ik weet waar ik als mantelzorger terecht kan met vragen over veranderingen	8	15	14	16	45	3	100
Ik kan als mantelzorger meer zorg verlenen	3	4	8	10	72	3	100
Ik wil als mantelzorger meer zorg verlenen	5	7	14	10	61	4	100
Ik durf familie om hulp te vragen als ik dat nodig heb	13	17	13	13	40	4	100
Ik durf burens om hulp te vragen als ik dat nodig heb	6	10	12	10	57	5	100
Ik durf vrijwilligers om hulp te vragen als ik hulp nodig heb	7	14	15	13	45	6	100
Ik denk dat familie mij kan helpen als ik hulp nodig heb	7	15	10	13	52	4	100
Ik denk dat burens mij kunnen helpen als ik hulp nodig heb	2	7	9	11	68	4	100
Ik denk dat vrijwilligers mij kunnen helpen als ik hulp nodig heb.	3	12	15	14	52	5	100

9 Voorbereiding door gemeenten

Dit hoofdstuk gaat over de voorbereiding door gemeenten. Weten mensen die nu AWBZ-zorg ontvangen voor welke ondersteuning zij per 1 januari kunnen aankloppen bij hun gemeente? Zijn mensen door hun gemeente geïnformeerd over de veranderingen? Begrijpen mensen die geïnformeerd zijn wat de informatie betekent voor hun persoonlijke situatie? Weten mensen waar zij voor aanvullende informatie terecht kunnen?

9.1 Informatie over de veranderingen

In tabel 41 wordt weergegeven of mensen weten voor welke ondersteuning zij vanaf 1 januari kunnen aankloppen bij hun gemeente. In totaal weet 26% waar zij kunnen aankloppen. 74% weet het niet.

Tabel 41

Weet u voor welke ondersteuning u kunt aankloppen bij uw gemeente vanaf 1 januari 2015?

	Ja (%)	Nee (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=485)	27	73	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=107)	23	77	100
Verstandelijke beperking (N=620)	26	74	100
Lichamelijke beperking (N=486)	32	68	100
Zintuigelijke beperking (N=104)	27	73	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1144)	23	77	100
Totaal (N=2946)	26%	74%	100%

In tabel 42 wordt weergegeven of mensen door hun gemeente geïnformeerd zijn. In totaal is 13% geïnformeerd.

Tabel 42

Bent u geïnformeerd over de voorbereiding door uw gemeente ten aanzien van zorg en ondersteuning?

	Ja (%)	Nee (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=484)	15	85	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=107)	22	79	100
Verstandelijke beperking (N=619)	11	89	100
Lichamelijke beperking (N=487)	15	85	100
Zintuigelijke beperking (N=104)	9	91	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1146)	12	88	100
Totaal (N=2947)	13%	87%	100%

9.2 Stellingen

Aan mensen die nu AWBZ-zorg ontvangen is een aantal stellingen voorgelegd.

Uit tabel 46 blijkt dat in totaal 3% het eens is met de stelling: Ik weet op welke manier de gemeente mijn persoonlijke situatie met mij wil bespreken. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door mensen met een chronische ziekte (6% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen met psychische en psychiatrische problematiek (2% eens).

Tabel 46

Ik weet op welke manier de gemeente mijn persoonlijke situatie met mij wil bespreken

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=487)	6	7	10	5	68	5	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=108)	3	10	14	6	63	5	100
Verstandelijke beperking (N=614)	3	4	7	5	78	3	100
Lichamelijke beperking (N=482)	5	7	9	6	69	3	100
Zintuigelijke beperking (N=103)	4	2	15	6	69	5	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1144)	2	5	4	6	80	3	100
Totaal (N=2938)	3%	6%	7%	6%	75%	3%	100%

Uit tabel 47 blijkt dat in totaal 2% het eens is met de stelling: Ik weet het aanbod van zorg en ondersteuning vanuit de gemeente voor mijn persoonlijke situatie. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door mensen met een chronische ziekte (4% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen met psychische en psychiatrische problematiek (1% eens).

Tabel 47

Ik weet het aanbod van zorg en ondersteuning vanuit de gemeente voor mijn persoonlijke situatie

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=485)	4	6	8	6	72	4	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=108)	3	4	12	10	68	4	100
Verstandelijke beperking (N=613)	2	3	5	6	81	2	100
Lichamelijke beperking (N=482)	3	6	6	8	73	3	100
Zintuigelijke beperking (N=103)	2	3	13	7	71	5	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1142)	1	3	3	5	86	3	100
Totaal (N=2933)	2%	4%	6%	6%	79%	3%	100%

Uit tabel 48 blijkt dat in totaal 2% het eens is met de stelling: Ik weet op welke manier het beschermd wonen wordt geregeld.

Tabel 48 Ik weet op welke manier het beschermd wonen wordt geregeld

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=479)	3	3	8	4	58	24	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=106)	1	5	9	9	57	20	100
Verstandelijke beperking (N=608)	3	3	6	4	71	14	100
Lichamelijke beperking (N=476)	1	2	10	5	53	29	100
Zintuigelijke beperking (N=103)	1	2	8	3	48	39	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1131)	2	2	4	4	68	20	100
Totaal (N=2903)	2%	3%	6%	4%	63%	22%	100%

Uit tabel 49 blijkt dat in totaal 3% het eens is met de stelling: Ik weet op welke manier de gemeente het gebruik van een PGB mogelijk maakt. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door met een zintuigelijke beperking (9% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen met psychische en psychiatrische problematiek (1% eens).

Tabel 49 Ik weet op welke manier de gemeente het gebruik van een PGB mogelijk maakt

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=484)	5	4	9	5	68	9	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=108)	2	3	6	7	72	11	100
Verstandelijke beperking (N=611)	3	3	5	5	79	4	100
Lichamelijke beperking (N=483)	4	3	9	8	67	10	100
Zintuigelijke beperking (N=103)	9	2	9	2	65	14	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1142)	1	3	3	5	82	5	100
Totaal (N=2931)	3%	3%	6%	6%	76%	7%	100%

Uit tabel 50 blijkt dat in totaal 1% het eens is met de stelling: Ik weet op welke manier de zorg en ondersteuning vanuit de gemeente en vanuit de Zvw wordt afgestemd. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door met een zintuigelijke beperking (4% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen een hulpbehoefte door ouderdom (0% eens).

Tabel 50

Ik weet op welke manier de zorg en ondersteuning vanuit de gemeente en vanuit de Zvw wordt afgestemd

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=486)	2	4	6	5	76	7	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=108)	0	5	6	7	74	8	100
Verstandelijke beperking (N=612)	2	2	5	5	84	3	100
Lichamelijke beperking (N=477)	1	3	8	7	75	6	100
Zintuigelijke beperking (N=103)	4	1	9	2	73	12	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1142)	1	2	3	5	85	6	100
Totaal (N=2928)	1%	2%	5%	5%	81%	6%	100%

Uit tabel 51 blijkt dat in totaal 4% het eens is met de stelling: Ik weet op welke manier ik invloed kan uitoefenen op het gemeentelijk Wmo-beleid. Uitsplitsing naar doelgroep laat zien dat de stelling het meest onderschreven wordt door met een chronische ziekte (6% eens). Het minst onderschreven wordt de stelling door mensen met psychische of psychiatrische problematiek (2% eens).

Tabel 51

Ik weet op welke manier ik invloed kan uitoefenen op het gemeentelijk Wmo-beleid

	Eens (%)	Beetje eens (%)	Neutraal (%)	Beetje oneens (%)	Oneens (%)	Geen mening (%)	Totaal (%)
Chronische ziekte (N=485)	6	4	11	4	71	5	100
Hulpbehoevend door ouderdom (N=106)	3	5	9	7	72	5	100
Verstandelijke beperking (N=616)	4	5	8	7	74	2	100
Lichamelijke beperking (N=483)	5	9	8	8	64	6	100
Zintuigelijke beperking (N=103)	5	6	8	2	71	9	100
Psychische of psychiatrische problematiek (N=1145)	2	4	5	6	80	4	100
Totaal (N=2938)	4%	5%	7%	6%	74%	4%	100%

Bijlage 1

In welke gemeente woont u (de persoon die ondersteuning nodig heeft)?¹

	Aantal
Aa en Hunze	13
Aalburg	0
Aalsmeer	7
Aalten	1
Achtkarspelen	5
Alblasserdam	2
Albrandswaard	1
Alkmaar	25
Almelo	9
Almere	50
Alphen aan den Rijn	18
Alphen-Chaam	1
Ameland	0
Amersfoort	33
Amstelveen	37
Amsterdam	75
Apeldoorn	31
Appingedam	2
Arnhem	31
Assen	18
Asten	4
Baarle-Nassau	1
Baarn	8
Barendrecht	3
Barneveld	17
Bedum	4
Beek	2
Beemster	1
Beesel	1
Bellingwedde	3
Bergambacht	0
Bergeijk	4
Bergen (L.)	1
Bergen (NH.)	4
Bergen op Zoom	12
Berkelland	13
Bernheze	9
Bernisse	2
Best	9
Beuningen	7
Beverwijk	8
het Bildt	2
De Bilt	9
Binnenmaas	2
Bladel	2

	Aantal
Blaricum	1
Bloemendaal	2
Bodegraven-Reeuwijk	6
Boekel	5
Ten Boer	0
Borger-Odoorn	4
Borne	6
Borsele	3
Boxmeer	7
Boxtel	10
Breda	27
Brielle	1
Bronckhorst	15
Brummen	2
Brunssum	4
Bunnik	4
Bunschoten	0
Buren	5
Bussum	4
Capelle aan den IJssel	9
Castricum	8
Coevorden	5
Cranendonck	7
Cromstrijen	1
Cuijk	7
Culemborg	10
Dalfsen	9
Dantumadiel	1
Delft	15
Delfzijl	6
Deurne	4
Deventer	13
Diemen	1
Dinkelland	4
Doesburg	3
Doetinchem	16
Dongen	8
Dongeradeel	4
Dordrecht	14
Drechterland	3
Drimmelen	9
Dronten	15
Druten	4
Duiven	2
Echt-Susteren	10

	Aantal
Edam-Volendam	2
Ede	11
Eemnes	3
Eemsmond	4
Eersel	7
Eijsden-Margraten	5
Eindhoven	50
Elburg	5
Emmen	30
Enkhuizen	6
Enschede	23
Epe	3
Ermelo	15
Etten-Leur	18
Ferwerderadiel	0
Franekeradeel	7
De Friese Meren	5
Geertruidenberg	2
Geldermalsen	4
Geldrop-Mierlo	8
Gemert-Bakel	8
Gennep	1
Giessenlanden	2
Gilze en Rijen	10
Goeree-Overflakkee	11
Goes	12
Goirle	3
Gorinchem	6
Gouda	15
Graft-De Rijk	0
Grave	8
's-Gravenhage	44
Groesbeek	5
Groningen	44
Grootegast	5
Gulpen-Wittem	1
Haaksbergen	0
Haaren	2
Haarlem	27
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	1
Haarlemmermeer	37
Halderberge	6
Hardenberg	15
Harderwijk	7
Hardinxveld-Giessendam	1
Haren	4
Harlingen	2
Hatterij	2
Heemskerk	7
Heemstede	4

	Aantal
Heerde	4
Heerenveen	9
Heerhugowaard	10
Heerlen	26
Heeze-Leende	2
Heiloo	3
Den Helder	12
Hellendoorn	6
Hellevoetsluis	6
Helmond	15
Hendrik-Ido-Ambacht	3
Hengelo	16
's-Hertogenbosch	18
Heumen	4
Heusden	5
Hillegom	1
Hilvarenbeek	1
Hilversum	6
Hof van Twente	5
Hollands Kroon	10
Hoogeveen	12
Hoogezand-Sappemeer	10
Hoorn	7
Horst aan de Maas	10
Houten	12
Huizen	6
Hulst	7
IJsselstein	8
Kaag en Braassem	1
Kampen	13
Kapelle	3
Katwijk	6
Kerkrade	8
Koggenland	1
Kollumerland en Nieuwkruisland	2
Korendijk	3
Krimpen aan den IJssel	1
Laarbeek	8
Landerd	4
Landgraaf	7
Landsmeer	2
Langedijk	7
Lansingerland	3
Laren	2
Leek	4
Leerdam	3
Leeuwarden	19
Leeuwarderadeel	3
Leiden	12
Leiderdorp	3

	Aantal
Leidschendam-Voorburg	11
Lelystad	13
Leudal	8
Leusden	9
Lingewaal	2
Lingewaard	3
Lisse	0
Littenseradiel	0
Lochem	5
Loon op Zand	5
Lopik	1
Loppersum	1
Losser	6
Maasdonk	1
Maasdriel	2
Maasgouw	3
Maassluis	1
Maastricht	19
De Marne	0
Marum	2
Medemblik	6
Meerssen	6
Menameradiel	2
Menterwolde	3
Meppel	5
Middelburg	12
Midden-Delfland	2
Midden-Drenthe	11
Mill en Sint Hubert	3
Millingen aan de Rijn	1
Moerdijk	6
Molenwaard	10
Montferland	10
Montfoort	1
Mook en Middelaar	0
Muiden	0
Naarden	0
Neder-Betuwe	3
Nederlek	2
Nederweert	4
Neerijnen	3
Nieuwegein	11
Nieuwkoop	3
Nijkerk	7
Nijmegen	32
Noord-Beveland	1
Noordenveld	2
Noordoostpolder	8
Noordwijk	1
Noordwijkerhout	1

	Aantal
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	5
Nunspeet	3
Nuth	3
Oegstgeest	2
Oirschot	6
Oisterwijk	7
Oldambt	6
Oldebroek	4
Oldenzaal	6
Olst-Wijhe	6
Ommen	2
Onderbanken	2
Oost Gelre	7
Oosterhout	12
Ooststellingwerf	11
Oostzaan	0
Opmeer	1
Opsterland	9
Oss	18
Oud-Beijerland	8
Oude IJsselstreek	1
Ouder-Amstel	8
Ouderkerk	2
Oudewater	3
Overbetuwe	9
Papendrecht	5
Peel en Maas	5
Pekela	3
Pijnacker-Nootdorp	7
Purmerend	13
Putten	8
Raalte	5
Reimerswaal	10
Renkum	7
Renswoude	3
Reusel-De Mierden	2
Rheden	8
Rhenen	2
Ridderkerk	4
Rijnwaarden	3
Rijssen-Holten	4
Rijswijk	7
Roerdalen	5
Roermond	17
De Ronde Venen	6
Roosendaal	12
Rotterdam	46
Rozendaal	1
Rucphen	5
Schagen	7

	Aantal
Schermer	0
Scherpenzeel	0
Schiedam	8
Schiermonnikoog	1
Schijndel	4
Schinnen	2
Schoonhoven	5
Schouwen-Duiveland	7
Simpelveld	6
Sint Anthonis	0
Sint-Michiëlsgestel	3
Sint-Oedenrode	6
Sittard-Geleen	16
Sliedrecht	4
Slochteren	7
Sluis	4
Smallingerland	7
Soest	3
Someren	3
Son en Breugel	3
Spijkenisse	5
Stadskanaal	13
Staphorst	7
Stede Broec	4
Steenbergen	5
Steenwijkerland	6
Stein	7
Stichtse Vecht	7
Strijen	2
Súdwest-Fryslân	11
Terneuzen	10
Terschelling	0
Texel	0
Teylingen	6
Tholen	2
Tiel	5
Tilburg	33
Tubbergen	2
Twenterand	4
Tynaarlo	2
Tytsjerksteradiel	3
Ubbergen	1
Uden	8
Uitgeest	4
Uithoorn	7
Urk	3
Utrecht	52
Utrechtse Heuvelrug	12
Vaals	5
Valkenburg aan de Geul	2

	Aantal
Valkenswaard	7
Veendam	13
Veenendaal	21
Veere	4
Veghel	8
Veldhoven	15
Velsen	10
Venlo	13
Venray	12
Vianen	2
Vlaardingen	6
Vlagtwedde	2
Vlieland	0
Vlissingen	6
Vlist	2
Voerendaal	2
Voorschoten	3
Voorst	2
Vught	3
Waalre	4
Waalwijk	13
Waddinxveen	4
Wageningen	7
Wassenaar	2
Waterland	4
Weert	9
Weesp	3
Werkendam	8
West Maas en Waal	5
Westerveld	5
Westervoort	3
Westland	14
Weststellingwerf	7
Westvoorne	3
Wierden	4
Wijchen	2
Wijdmeren	2
Wijk bij Duurstede	3
Winsum	6
Winterswijk	5
Woensdrecht	2
Woerden	13
De Wolden	2
Wormerland	4
Woudenberg	1
Woudrichem	2
Zaanstad	20
Zaltbommel	2
Zandvoort	1
Zederik	3

	Aantal
Zeevang	0
Zeewolde	3
Zeist	13
Zevenaar	5
Zoetermeer	21
Zoeterwoude	0
Zuidhorn	4
Zuidplas	6
Zundert	1
Zutphen	14
Zwartewaterland	5
Zwijndrecht	8
Zwolle	35
Totaal	2938

ⁱ Voor 18 samenwerkingsverbanden met meer dan 75 respondenten zijn ook tabellenboeken beschikbaar. Het gaat om Achterhoek, Amsterdam-Amstelland, Provincie Drenthe, Flevoland, Provincie Friesland, Provincie Groningen, IJsselland, Midden Brabant, Noord-Oost Brabant, Regio Arnhem, Stadregio Haaglanden, Rijnmond, Twente, Brabant West, Zaanstreek-Waterland, Zeeland, Zuid Limburg en Zuid-Oost Brabant.